

Kjak

Jógvan á Lakjuni
løgtingsmaður

Ein banki hvørvur

Tá ið eg í hoyrði tey syrgiligu tíðindi, at Føroya Banki ella Bank Nordik, sum hann nú so óføroyskt eitur, enn einaferð minskar um sitt virksemi í Føroyum, rann eitt prosastykki hjá Hanusi Kamban fram fyri meg. Stykkið eitur “Ein handil hvørvur” og er skrivað miðskeiðis í 80-árunum.

Her lýsir Hanus ein handil í útjaðaranum í Havn, sum má dvína í harðari kapping við teir stóru handlarnar. Høvundurin harmast um hetta og dugir so sera væl at lýsa, hvussu samfelagið av hesi gongdini gerst kaldari og fátækari, og hvussu ópersónligt ið alt verður..

Hann sigur m.a.: “Sum vit missa hvønn annan burtur, sum vit hvørva aftur um glas, sum vit sessast binandi framman fyri heimabiografinum, fækkast støðini, har tú hittir tíni medmenniskju”.

Og stykkið endar við hesum orðum: “Um nakrar mánaðir er ein handil burtur. Tað verður saknur í honum. Tá hann er farin, er útkalt einastaðni aftrat í hvøvsstaðnum. Býurin er blivin eitt sindur

Vælsignaðir menn, gerið ikki ta ólukku at steingja bankan í bygdini!

berari, kaldari, ómenniskjansligari.”

Tíðir broytast – tað vita vit – og einki stendur í stað, og vit mugu laga okkum til broytingar alla tíðina.

Men vit eru kortini mong, sum undrast og argast, nú Bank Nordik hevur valt at rýma úr Fuglafirði, Vestmanna, Kollafirði og av Sandi. Kyniskt og kalt verður stongt eftir øll hesi ár í bygdini. Teir hava ikki ráð at hava opið, er undanførslan, men at brúka hundraðtals milliónir niðri á Amager til danir og dansk arbeidsplass er eingin trupulleiki!

Eg má spyrja: Kennir bankin onga ábyrgd yvir fyri fólki kringlandið? Kann bankin bara hugsa sum ein vanlig fyrirkoma. Hevur hann ikki skyldu til at vera eitt sindur eyðmjúkur og menniskjansligur? Eg hugsi um, hvussu nógv ið føroyingar hava bløtt fyri henda bankan! Og eg hugsi um allar inntøkurnar, bankin fær av okkara lønar-kontum og skattaskipanini, sum jú øll øll fer ígjøgnum bankarnar.

Hví kann bankin ikki løna okkum eitt sindur av hesum aftur við at hava nøkur arbeidsplass ymsastaðni í oyggjunum? Øll vita, hvussu sera stóran týdning nøkur fá slík arbeidsplass hava í eini bygd, og hvussu stóran týdning bankin hevur í bygdarmyndini.

Vit í Fuglafirði eru sera hørm og ørg, og eg fari inniliga at heita á leiðsluna í bankanum um at umhugsa støðuna av nýggjum. Vælsignaðir menn, gerið ikki tað ólukku at steingja bankan í bygdini!

Latið ikki hetta blíva veruleika:

“Um nakrar mánaðir er ein banki burtur. Tað verður saknur í honum. Tá hann er farin, er útkalt einastaðni aftrat í Fuglafirði. Býurin er blivin eitt sindur berari, kaldari, ómenniskjansligari.”

Frits Johannesen

Tá ið »Føroyabanki« – Bank Nordik (Harra Guð!) flutti til Amager

»Tað kemur mær fyri – mangt og mikið er løgið!« Segði Grunnlendisbóndin – Jógvan Høgnesen í Oyndarfirði. Ja, tað kemur okkum fyri... nú Bank Nordik í Fuglafirði flutti til Amager, at mangt og mikið er løgið. Tað tykist mær, at hesin banki er farin at reika eins og Eik banki gjørdi tað undan skammlopinum, sum kollrendi hendan banka. Hann komi til mín, at hetta ikki hendur við hesum okkara banka, sum stóð á fiskastykkinum hjá Gamla Sámal Peturi í Fuglafirði í meira enn fimmti ár. Men eg fari at siga við landsins myndugleika, at hava eyguni eftir hesum og kanska seta eitt dugnaligt fólk... eina dugnaliga kvinnu við einari super teldu at fylgja við hesum krónum, hvar tær reika, hvussu háttalagið er á hesum oyrum og á teimum, sum skulu stýra hesum peningi. Tað skuldi einki forgjørt verið í hesum, nú stórir partur av tí kapitalistiska heiminum fyri stuttum hevur verið á tromini. Tað koma eygu aftan á okkum – tað kemur eitt ættarlið eftir okkum, tí ræður um at ansa sær.

Minnist til: Krónan svevur við opnum eygum!!! Sagt varð um mann, sum svav við opnum eygum, at hann skuldi enda sínar dagar á sjónum. Hetta ynski eg ikki fyri hendan banka, sum hevur tænt mær í meira enn fimmti ár og eg honum.

Djurholm og Johan

Ja, tað var tann dagur, tá ið Lasse Djurholm og Johan Hansen komu inn í Gróthúsið hjá Gamla Sámal Peturi í Fuglafirði uml. 1960 og tænti fólkinum her á staðnum. Teir høvdu ein lítlan kliva at vera í, og var tað næstan, sum at verða tikin til altars at koma inn í hetta heimsins minsta kapitalistiska skattkamar

og verða væl havdur av tveimum mentamonnum. Djurholm sat har eitt sindur reyðskrámutur og skrivaði. Hann førði protokollina, meðan vit við tí fyrstu bankabókini stóðu har við diskin og hildu um hetta reyðagull sum okkara dýsasta skatt. Hin blíðsnýðuti, Jóhan, kvikur í vendingi við tí dupltnappaða jakkanum, snúi sær so kvikliga á millum hin morreyða diskin og

til Saltangará, og Johan Simonsen bleiv deildarleiðari. Seinni Leivur Højgaard og nú, ið boðað var frá, at deildin her á staðnum skuldi lata aftur, var Óluva Jacobsen bólkaleiðari.

Úr Fuglafirði til Amager

Ja, tað er ikki hissini at flyta hesa tænastu úr Fuglafirði til Amager.. og eftir øllum sólarteknum er hetta ein skeiv avgerð at niðurleggja

av tjóðarinntøku føroyinga, so tykist tað mær sera løgið, at leiðslan ger hetta ímóti okkum. Er tjóðarinntøkan í Saltangará á sama støði? Hví leggja tit ikki deildina niður í Saltangará og flyta hana til Fuglafjarðar? Leggur tú Leirvík og Gøtu afturat hesum øki, so hevur tú størsta idnaðardepil í Føroya landi, (Leirvík og Gøta hava eisini mist sínar deildir) so kunnu tit breggja tykkum av at 80.000 sálir á Amager

Djurholm. Tað var eitt ávíst mentanarligt rák í hesum kroppum, sum var rót føroyskt. Lassin hevði somu ferð, hann skrivaði – helt penninum á skák, so pennurin gjørdist eitt sindur lágbeintur, men rætt skuldi alt verða millum debet og kredit, hóast, at tað tyktist eins og tíðin stóð still, so var alt væl hagreitt. Tá ið dagur var liðin, læstu teir báðir alt væl av í pengaskapið, og fóru útaftur á Skálafjørðin við tign og mæti.

Her var byrjanin ... og so var stórir bygningur bygdur á fiskastykkið hjá Gamla Sámal Peturi. Alt bleiv størri og størri. Fólk komu afturat – Johan Hansen fór út aftur

hesa deild við so fryntligum, dugnaligum og snøggum kvinnum, sum hava hjartað á rætta staðnum. Eg hoyrði annan stjóran... John Rajani? hevda, at kundatænastan fór at blíva betur og fólk finga frægari viðgerð o. s. fr. av hesi flyting via Saltangará til Amager, sum eg ikki haldi er rætt. Hetta er reint sagt ... tvatl!!! (Minnist til, at bankastjórar kunnu næstan siga alt, gera alt og fáa altíð upp í posa og sekk, tá ið av todnar)

Samskiptið og vitanarstöðið í Bank Nordik er fáastaðni betri enn í Fuglafirði.. og uppaftur løgnari er tað, tá ið fólkatalið í Fuglafirði er 3% av Føroya fólki, og vit eiga 15%

verða viðskiftafólk tykkara á Amager... kanska eiga hesi fólk einans 10 kr á bók... hetta er ikki nóg mikið til eina pitsu.

Tøkk

Til tykkum, sum dagiliga í »Føroya banka« í Fuglafirði hava tænt okkum øll hesi ár, vil eg takka hjartaliga – so hjartagóð tit hava verið. Tit hava verið tey rætttrúgvandi bankafólkini -ærukær, blíð, væl ílatin, anga av alskins luktilsi og so fróðarkøn tit hava verið. Æran er fagrasta træ í skógini og tann, sum æru býður, er æru verdur, og teimum, tú nýtur gott av, skalt tú rósa.... eg rósi tykkum .. men , men Amager. Nei!